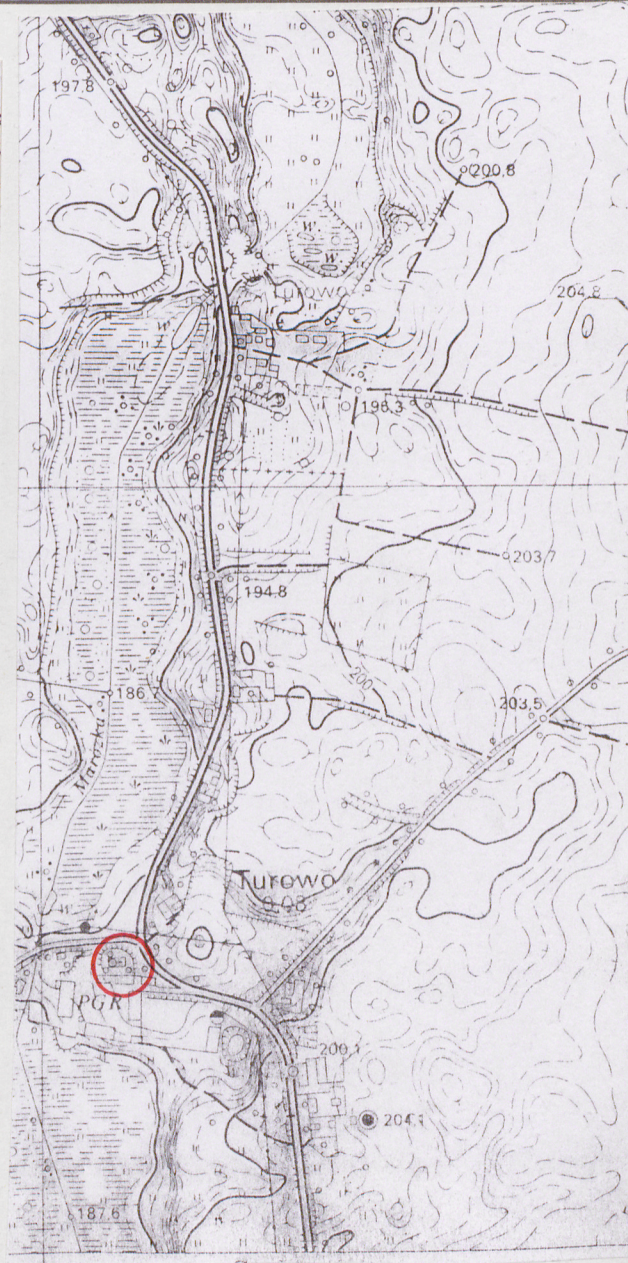

1. Obiekt EWANGELICKI, OB. RZYM.-KAT.
KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOŁA

2. Czas powstania
1894-95/ 1964r.

3. Miejscowość
TUROWO

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres Turowo
13- 125 Szkotowo

nr hipoteczny

lub. ewid. gruntów

5. Przynależność administracyjna
województwo Warmińsko-Mazurskie

gmina Kozłowo

6. Poprzednie nazwy miejscowości
Thurau

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
województwo Olsztyńskie

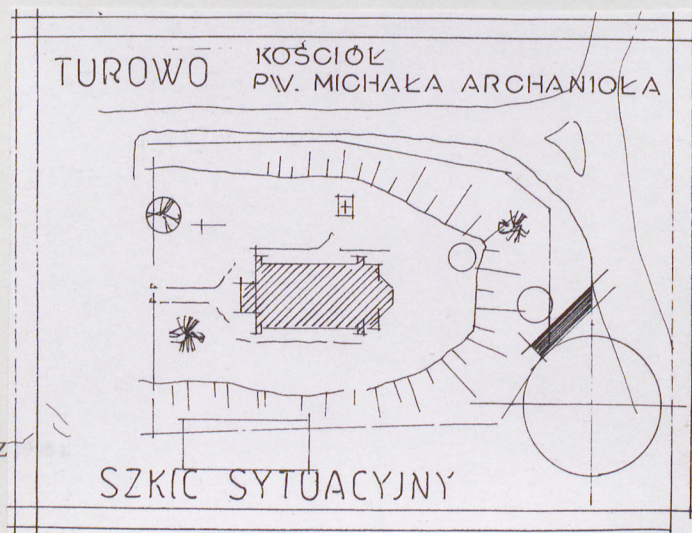
powiat Nidzica

8. Właściciel i jego adres
Parafia Rzym-Kat. P.W. M.B.
Częstochowskiej w Gardynach
14-120 Dąbrówno

9. Użytkownik i jego adres
Kościół filialny P.W. Św.
Michała Archanioła
W Turowie

10. Rejestr zabytków

Nr A-3048 data 21.05.2004

Wzór ODZ

SZKIC SYTUACYJNY

Turowo- wieś założona na prawie chełmińskim w 1321 r. na 80 łanach razem z Browiną. Kościół parafialny p.w św. Michała Archanioła. Parafia Turowo istniała już w wieku XIV. W czasie reformacji kościół zagarnęli protestanci ale po 50 latach nowy właściciel Turowa Jan Prawdzic Gołynski oddał go z powrotem katolikom. W r. 1641 należał on do dekanatu lubawskiego. Tu zmarł 20 lipca 1693r biskup chełmiński Jan Opaliński, który nabył majątek Turowo. Zasłużył się on dla Turowa przez wybudowanie nowego kościoła, który konsekrował w sierpniu 1687 r. ku czci Wniebowzięcia Matki Bożej. Poprzedni drewniany kościół z wieżą został rozebrany, bo groził zawaleniem. Przy drodze na Gardyny biskup Opaliński wystawił także kaplicę św. Barbary, którą poświęcił 18 czerwca 1690 r. sufragan chełmiński biskup Tomasz Skotnicki. Kościół w Turowie był jedynym kościołem katolickim na dużym terenie i roztaczał on opiekę nad katolikami powiatów nidzickiego i ostródzkiego. W 1782 r. do majątku, wsi i młyna należało 15 domów.

SYTUACJA: Wieś położona na pn. od wsi Gardyny, przy bocznej drodze. Kościół usytuowany w centrum wsi na wyniesieniu terenu. U podnóża skarpy ogrodzenie murowane z kamieni polnych. W kamiennym murze słupki także z kamienia, między słupkami płot ze sztachet. Na pd. w sąsiedztwie kościoła znajdują się zabudowania gospodarcze po gospodarstwie należącym do dawnej parafii. Budynek parafialny, dawniej usytuowany na zach od kościoła, został zniszczony w 1945 r.- przez ustępującą armię wyzwolenczą. Zachowane są ruiny fundamentów budynku. Kościół jest orientowany, teren wokół kościoła obsadzony pojedynczymi drzewami: dęby i lipy. Po stronie pn. skarpy, ciągnie się droga.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA: kościół murowany z cegły ceramicznej, na fundamentach z użyciem kamienia polnego. Cokół kościoła wydzielony odsadzką, licowany opracowanym kamieniem polnym. Posadzka z czasu ostatniego remontu- lastrico. Część ołtarzowa podwyższona o dwa stopnie. Nawa przekryta drewnianym stropem naśladowującym otwartą więźbą wieszarową, spiętą poprzecznie czterema ściągami. Belki ozdobnie fazowane. Strop wykonany w czasie ostatniego remontu, ściągi zachowane z dawnej konstrukcji stropu. Więźba dachowa konstrukcji drewnianej: stolcowo-wieszakowej. Stolce pochyłe równoległe do krokwi, wzdłuż kalenicy rama wieszkowa. Do więźby dachowej podwieszona konstrukcja stropu. Dach nad nawą dwuspadowy, nad niższym prezbiterium trójspadowy, nad kruchtą i zakrystią, po bokach prezbiterium, daszki dwuspadowe. Wieża kryta dachem łamanym o dwu przecinających się kalenicach. Na wieży pokrycie z blachy. Dachówka kładziona na deskowaniu. Nad wydzielonym łukiem tęczowym, niższym prezbiterium sklepienie krzyżowe na słupkach. Podobne sklepienie nad kruchtą w wieży, ceramiczne, pokryte tynkiem. Empora organowa konstrukcji drewnianej wsparty na czterech słupach, wykonana w trakcie ostatniego remontu. Okna witrażowe szklone na ołów. Otwory okienne ostrołukowe, wypełnione maswerkami wykonanymi w cegle. Portal drzwiowy umieszczony w wieży, uskokowy, ostrołukowy. Drzwi frontowe konstrukcji drewnianej ramowo- płycinowej, zwieńczone trójkątnym rozbudowanym nadprożem. W nadprożu promienisty układ szczeblin. Okucia drzwi ozdobne.

RZUT: salowy, wzniesiony na planie prostokąta z wydzielonym niższym i węższym, trójbocznie zamkniętym prezbiterium. Po bokach prezbiterium przylegają niższe: zakrystia i kruchta. Kwadratowa wieża wydzielona z nawy kościoła.

BRYŁA: addycyjna, kryta dwuspadowym dachem nad korpusem, prezbiterium niższe i boczne przybudówki kryte oddzielnie daszkami.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
3525, 0m3	294, 0m2	Sakralne	sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
1965 r. wykonano remont kościoła, odbudowano dach.		Stan techniczny zadowalający. Pokrycie dachu kompletne. Wokół ścian opaska betonowa, sprzyja zawilgoceniu elewacji. Zadrzewienie skarpy wymaga przeglądu.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

mgr Dariusz Chodkowski, 15 grudnia 2001r

tekst imię, nazwisko, data, podpis

mgr Dariusz Chodkowski, 15 grudnia 2001r

plany, rysunki imię, nazwisko, data, podpis

mgr Dariusz Chodkowski, 15 grudnia 2001r

zdjęcia fotogr. imię, nazwisko, data, podpis

W/O SOZ, Olsztyn

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Bibliografia

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

- Ks. W. Barczewski, Nowe Kościoły na Mazurach Olsztyn 1926 s. 95.
- Urkundenbuch des Bisthums culm, bearb. C.P. Woelky, Danzig 1884. - Schematismus des Bistums Culm mit dem Bischofssitze in Pelplin 1904, Pelplin 1904.
- Rocznik Diecezji Warmińskiej rok 1974 s. 278.
- Nidzica z dziejów miasta i okolic, Pojezierze-Olsztyn 1976r.

26. Załączniki

Wkładki: 3

1. Miejscowość	TUROWO	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Kozłowo	Kościół filialny	C.d. Pkt 12 Historia obiektu
3. Powiat	Nidzica	P.W. Św. Michała Archanioła	
4. Województwo	Warmińsko- Mazurskie		

Dok:

W latach 1894- 1895 wzniesiono tu nowy kościół, konsekrowany 6 października 1895 r przez biskupa chełmińskiego Leona Rednera ku czci Niepokalanego Poczęcia Maryi Panny. Kościół ten został zniszczony w czasie ostatniej wojny. Proboszczem Turowa w latach 1906- 1921 był Gustaw Działowski, gorący patriota i działacz plebiscytowy. Był on pierwszym prezesem rady nadzorczej założonego w 1911 roku Banku Ludowego w Olsztynie, był delegatem na Sejm Dzielnicowy w Poznaniu i członkiem Rady Ludowej na Mazurach w 1918 roku. W XIX wieku istnieł podział na wieś, majątki kościelny i szlachecki. W 1858 roku do Turowa należało 4051 morgów ziemi. W 1871 r. wieś liczyła 11 domów i 88 mieszkańców w tym 71 katolików, majątek kościelny liczył 3 domy i 63 mieszkańców w tym 45 katolików. Majątek szlachecki liczył 8 domów i 116 mieszkańców w tym 46 katolików. W 1939 roku w Turowie mieszkało 195 osób.

Wkładkę założył: mgr D. Chodkowski, 15 grudnia 2001r

Miejsce przechowywania negatywów: O/W SOZ Olsztyn

3

4

5

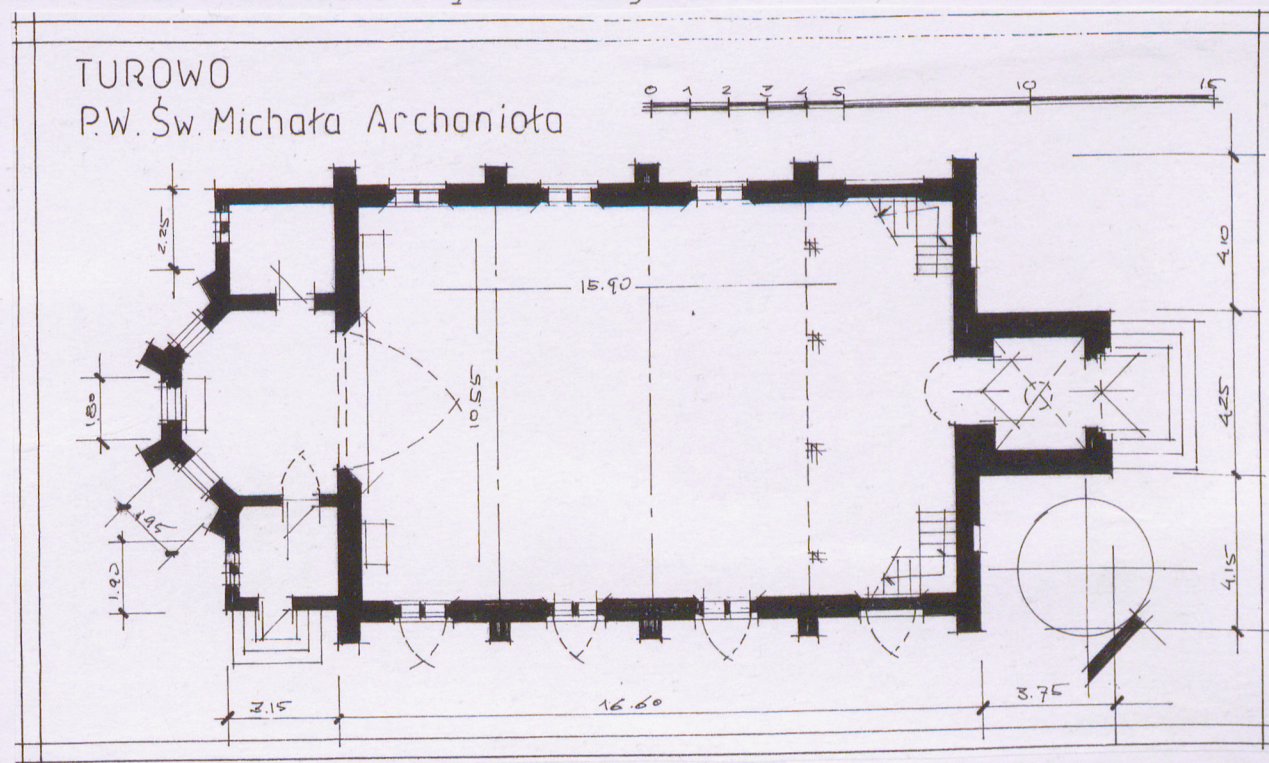
1. Miejscowość	TUROWO	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Kozłowo	Kościół filialny	C.d. Pkt 13 Opis obiektu
3. Powiat	Nidzica	P.W. Św. Michała Archanioła	
4. Województwo	Warmińsko- Mazurskie		

Dok:

ELEWACJE: kościół opięty wzdłuż naw i w narożach dwuuskokowymi skarpami, prezbiterium opięte także skarpami. Elewacje zwieńczone tynkowanym fryzem. Otwory okienne ostrołukowe, pola okien maswerkowe. W partii dzwonów wieży okna biforjalne, maswerkowe. Portal wejściowy w fasadzie zach. wgłębiony, zamknięty ostrołukowo, uskokowy. Elewacja zachodnia i wschodnia kościoła zwieńczone szczytami schodkowymi. Szczyty zdobione fryzami z cegły i tynkowanymi blendami. Ściana prezbiterium zwieńczona fryzem w cegle.

WNĘTRZE: wystrój wnętrza współczesny.

INSTALACJE: elektryczna, odgromowa.

Wkładkę założył: mgr D. Chodkowski, 15 grudnia 2001r

Miejsce przechowywania negatywów: O/W SOZ Olsztyn

Wzór ODZ 195

6

7

1. Miejscowość	TUROWO	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Kozłowo	Kościół filialny	Spis fotografii
3. Powiat	Nidzica	P.W. Św. Michała Archanioła	
4. Województwo	Warmińsko- Mazurskie		

Spis fotografii:

1. Widok na kościół od strony drogi.
2. Elewacja pd. wraz z prezbiterium i zakrystią.
3. Widok na kościół od strony wieży.
4. Portal główny w wieży kościoła.
5. Ściągą stropu.
6. Widok na prezbiterium.
7. Widok na chór.
8. Więźba dachowa nad nawą kościoła.

Wkładkę założył: mgr D. Chodkowski, 15 grudnia 2001r

Miejsce przechowywania negatywów: O/W SOZ Olsztyn